

Plan i program izborne nastave iz nastavnog predmeta

Primjenjena ekologija

Nastavni predmet: Primjenjena ekologija

Razred: 4. razred (opća gimnazija)

Tjedni (ukupni) fond sati: 70 sati

Razred	1.	2.	3.	4.	Ukupno
Broj sati tjedno	-	-	-	2	70

Redni broj sata	Naziv nastavne cjeline (kompleksa) i tema/vježbi (prema izvedbenom planu i programu)	Ishodi učenja i kompetencije učenika	Kriteriji i elementi vrednovanja	Nastavne metode i metodički oblici rada	Korelacija - veze s drugim nastavnim predmetima	Nastavna sredstva	Materijalni uvjeti rada (instrumenti, alati, uredaji, materijali)	Mjesto izvođenja nastavnog sata	Broj sati nastave				Broj radnog tjedna – vrijeme realizacije	
									O	V	P	T		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
I. EKOLOGIJA – OSNOVNI POJMOVI														
1.	Uvodni sat	objasniti osnovne ekološke pojmove: pojam i predmet proučavanja ekologije, ekološki čimbenici i ekološka valencija, grupirati ekološke čimbenike na biotičke i abiotičke i nabrojiti ih, upotrijebiti i objasniti primjer za svaki ekološki čimbenik, nabrojiti kategorije zaštite prirode u Republici Hrvatskoj, dati primjer za svaku kategoriju, opravdati potrebu zaštite prirodnih bogatstava, preispitati svoju ekološku svijest	Elementi ocjenjivanja učenika: usvojenost programskih sadržaja i primjena znanja. Ocenjivanje učenika iz elementa usvojenost programskih sadržaja provoditi će se kontinuirano tijekom cijele godine pismenim i usmenim provjeravanjem znanja. Predviđena je jedna pismena provjera znanja u polugodištu određena vremenikom pismenih provjera uskladištenih s ostalim predmetima.	Metode: razgovor, usmeno izlaganje, pisanje Oblici rada: frontalni oblik, individualni rad, rad u parovima	biologija – pojam ekologije, sistematike, klasifikacije živog svijeta fizika – abiotički ekološki čimbenici (svjetlost, temperatura)	udžbenik, slike, sheme, prezentacije	računalno, LCD projektor	učionica	1				1.	
2.	Ekologija kao znanost							učionica	1				1.	
3.	Ekološki čimbenici							učionica	1				2.	
4.	Zaštita prirode							učionica	1				2.	
5.	Projektna nastava u ekologiji	isplanirati projektne aktivnosti za cijelu školsku godinu, odabratim temu za projekt, istražiti osnovne pojmove vezane uz temu projekta						učionica		1			3.	

Redni broj sata	Naziv nastavne cjeline (kompleksa) i tema/vježbi (prema izvedbenom planu i programu)	Ishodi učenja i kompetencije učenika	Kriteriji i elementi vrednovanja	Nastavne metode i metodički oblici rada	Korelacija - veze s drugim nastavnim predmetima	Nastavna sredstva	Materijalni uvjeti rada (instrumenti, alati, uređaji, materijali)	Mjesto izvođenja nastavnog sata	Broj sati nastave		Broj radnog tjedna – vrijeme realizacije	NAPOMENA npr. ključni pojmovi, prijedlozi
									O	V	P	T

II. EKOLOGIJA PROKARIOTA

6.	Ekologija autotrofnih bakterija	nabrojiti 3 autotrofna i 3 heterotrofna prokariota s bitnom ulogom u životu čovjeka, analizirati ulogu prokariota u biosferi i u životu čovjeka, usporediti važnost i način života autotrofnih i heterotrofnih prokariota	Ocenjivanje elementa primjena znanja vršit će se kontinuirano tijekom školske godine, a ocjena proizlazi iz samostalnog rješavanja zadataka, vrednovanja rezultata projekata učenika, domaćeg uratka, izrade plakata i vrednovanja rezultata vježbi (pokusa).	Metode: razgovor, usmeno izlaganje, pisanje Oblici rada: frontalni oblik, individualni rad	biologija – sistematika prokariota, grada prokariotske stanice, fotosinteza i stanično disanje	udžbenik, slike, sheme, preparati, prezentacije, časopisi, radni listići	računalo, LCD-projektor	učionica	1			3.
7.	Heterotrofne bakterije u prehrambenim proizvodima							učionica	1			4.
8.	Ponavljanje – ekologija bakterija							učionica		1		4.

III. EKOLOGIJA PROTISTA

9.	Zastupljenost i значај praživotinja u vodenim biocenozama	identificirati protiste kao skupinu bitnu za funkciranje ekosustava, nabrojiti skupine protista i opisati njihove predstavnike						učionica	1			5.
----	---	--	--	--	--	--	--	----------	---	--	--	----

Redni broj sata	Naziv nastavne cjeline (kompleksa) i tema/vježbi (prema izvedbenom planu i programu)	Ishodi učenja i kompetencije učenika	Kriteriji i elementi vrednovanja	Nastavne metode i metodički oblici rada	Korelacija - veze s drugim nastavnim predmetima	Nastavna sredstva	Materijalni uvjeti rada (instrumenti, alati, uređaji, materijali)	Mjesto izvođenja nastavnog sata	Broj sati nastave				Broj radnog tjedna – vrijeme realizacije
									O	V	P	T	
10.	Značenje algi za ekosustav			Za ocjenu dovoljan učenik mora prepoznati ključne pojmove nastavnoga gradiva, opisati ili izreći definiciju pojedinih pojmova, te izvoditi jednostavne zaključke uz pomoć nastavnika	Metode: razgovor, usmeno izlaganje, vizualne metode Oblici rada: individualni rad, rad u paru, rad u grupi	biologija – sistematika algi, građa protista, jednostanični višestanični, kolonijalni oblici fizika – optička svojstva mikroskopa	udžbenik, slike, sheme, preparati, prezentacije, časopisi	učionica	1				5.
11.	Vježbe mikroskopiranja – ekologija protista							računalo, LCD-projektor, mikroskop, pribor za mikroskopiranje	učionica	2			6.
12.													6.
13.	Ponavljanje – ekologija protista								učionica		1		7.

IV. EKOLOGIJA GLJIVA

14.	Rasprostranjenost i značenje gljiva u ekosustavima	nabrojiti osnovne karakteristike gljive, opisati građu lišaja, nabrojiti 5 gljiva i 3 vrste lišaja, procijeniti važnost gljiva u kopnenim i vodenim ekosustavima, objasniti značenje lišajeva kao indikatora čistoće zraka	Za ocjenu dobar učenik mora zadovoljiti kriterije za ocjenu dovoljan, a uz to samostalno zaključivati o odnosima među pojmovima te primjeniti stečeno znanje na rješavanje jednostavnijih problema.	Metode: metoda praktičnih radova, razgovor, usmeno izlaganje, crtanje	biologija – građa i podjela gljiva, građa lišajeva	udžbenik, slike, sheme, preparati, prezentacije, časopisi	računalo, LCD-projektor	učionica	1				7.
15.	Lišajevi – indikatori čistog zraka							učionica	1				8.

Redni broj sata	Naziv nastavne cjeline (kompleksa) i tema/vježbi (prema izvedbenom planu i programu)	Ishodi učenja i kompetencije učenika	Kriteriji i elementi vrednovanja	Nastavne metode i metodički oblici rada	Korelacija - veze s drugim nastavnim predmetima	Nastavna sredstva	Materijalni uvjeti rada (instrumenti, alati, uređaji, materijali)	Mjesto izvođenja nastavnog sata	Broj sati nastave				NAPOMENA npr. ključni pojmovi, prijedlozi
									O	V	P	T	
16.	Ponavljanje – ekologija gljiva i lišajeva			Oblici rada: frontalni oblik, individualni rad, rad u parovima				učionica		1			8.

V. EKOLOGIJA ŽIVOTINJA - BESKRALJEŽNJACI

17.	Značaj i uzgoj spužava u Jadranu							učionica	1				9.
18.	Značaj i zaštita žarnjaka u Hrvatskoj	opisati najpoznatije biocenoze u kojima žive beskralježnjaci, navesti primjer vrsta plošnjaka, oblenjaka, mekušaca, kolutićavaca i člankonožaca koji se često pojavljuju u biocenozama u Hrvatskoj,	Za ocjenu vrlo dobar učenik mora samostalno rješavati probleme koristeći stečeno znanje, potpuno samostalno izvoditi zaključke, te točno i precizno izricati definicije i opise pojmove.	Metode: razgovor, usmeno izlaganje Oblici rada: frontalni oblik, individualni rad, rad u grupi	biologija – sistematika beskralježnja -ka, osnovne osobine spužava, žarnjaka, plošnjaka, oblenjaka, mekušaca, kolutićavaca i člankonožaca	udžbenik, slike, sheme, preparati, prezentacije	računalo, LCD-projektor	učionica	1				9.
19.	Utjecaj parazitskih plošnjaka na hranidbene lanci							učionica	1				10.
20.	Zastupljenost oblenjaka u biocenozama							učionica	1				10.

Redni broj sata	Naziv nastavne cjeline (kompleksa) i tema/vježbi (prema izvedbenom planu i programu)	Ishodi učenja i kompetencije učenika	Kriteriji i elementi vrednovanja	Nastavne metode i metodički oblici rada	Korelacija - veze s drugim nastavnim predmetima	Nastavna sredstva	Materijalni uvjeti rada (instrumenti, alati, uređaji, materijali)	Mjesto izvođenja nastavnog sata	Broj sati nastave				Broj radnog tjedna – vrijeme realizacije
									O	V	P	T	
21.	Uzgoj i značenje mekušaca za čovjeka							učionica	1				11.
22.	Ponavljanje – ekologija nižih beskralježnjaka			Za ocjenu odličan učenik mora brzo, točno, opširno, logično i argumentirano odgovarati na postavljena pitanja, u potpunosti razumijeti nastavne sadržaje, proširivati ih svojim iskustvom i primjenjivati u životnim situacijama, samostalno izvoditi zaključke i uočavati uzročno-posledične veze, biološke (ekološke) pojave i procese	Metode: metoda praktičnih radova, razgovor, usmeno izlaganje, crtanje Oblici rada: frontalni oblik, individualni rad, rad u grupi, rad u paru			učionica		1			11.
23.	Gujavica – poželjni stanovnik poljoprivrednih zemljišta	opisati ekološke čimbenike u kojima žive te objasniti značaj pojedinih vrsta za biosferu i čovjeka, predložiti načine aktivne zaštite životinja, proučiti i kritički prosudjivati postojeće zakone i propise za zaštitu beskralježnjaka, usporediti propise RH i drugih zemalja			kemija: topivost plinova u vodi, onečišćenje kemijskim agensima	udžbenik, slike, sheme, preparati, prezentacije	računalo, LCD-projektor	učionica	1				12.
24.	Rakovi kao pokazatelj raznolikosti i čistoće vodenih ekosustava							učionica	1				12.
25.	Položaj i uloga paukova u hranidbenim lancima							učionica	1				13.
26.	Projekt - značaj i ekologija kukaca							Entomološki muzej u Varaždinu		1			13.

Redni broj sata	Naziv nastavne cjeline (kompleksa) i tema/vježbi (prema izvedbenom planu i programu)	Ishodi učenja i kompetencije učenika	Kriteriji i elementi vrednovanja	Nastavne metode i metodički oblici rada	Korelacija - veze s drugim nastavnim predmetima	Nastavna sredstva	Materijalni uvjeti rada (instrumenti, alati, uređaji, materijali)	Mjesto izvođenja nastavnog sata	Broj sati nastave		Broj radnog tjedna – vrijeme realizacije	NAPOMENA npr. ključni pojmovi, prijedlozi	
									O	V	P	T	
27.	Najpoznatiji bodljikaši u morskim biocenozama							učionica	1			14.	
28.	Ponavljanje – ekologija viših beskralježnjaka							učionica	1			14.	
29.	Pismena provjera znanja	usporediti članove pojedinih hranidbenih lanaca, uočiti uloge beskralježnjaka u kopnenim i vodenim ekosustavima, predvidjeti moguće posljedice ugrožavanja beskralježnjaka i mogućnosti njihove zaštite		Metode: metoda praktičnih radova, razgovor, usmeno izlaganje, crtanje Oblici rada: frontalni oblik, individualni rad, rad u grupi, rad u paru	biologija – sistematika beskralježnaka, osnovne osobine spužava, žarnjaka, plošnjaka, oblenjaka, mkušaca, kolutičavaca i člankonožaca kemija - topivost plinova u vodi, onečišćenje kemijskim agensima	udžbenik, slike, sheme, preparati, prezentacije, radni listići, nizovi zadataka objektivnog tipa	računalo, LCD-projektor	učionica		1		15.	
30.	Ponavljanje i sistematizacija gradiva							učionica		1		15.	
31.	Zaključivanje ocjena							učionica		1		16.	
32.	Zaštita beskralježnjaka u Republici Hrvatskoj							učionica	1			16.	

Redni broj sata	Naziv nastavne cjeline (kompleksa) i tema/vježbi (prema izvedbenom planu i programu)	Ishodi učenja i kompetencije učenika	Kriteriji i elementi vrednovanja	Nastavne metode i metodički oblici rada	Korelacija - veze s drugim nastavnim predmetima	Nastavna sredstva	Materijalni uvjeti rada (instrumenti, alati, uređaji, materijali)	Mjesto izvođenja nastavnog sata	Broj sati nastave		Broj radnog tjedna – vrijeme realizacije	NAPOMENA npr. ključni pojmovi, prijedlozi	
									O	V	P	T	
VI. EKOLOGIJA ŽIVOTINJA - KRALJEŽNJACI													
33.	Zakonski okviri zaštite riba	istražiti činjenice i definicije vezane uz temu zaštite kralježnjaka, detaljno isplanirati i provesti aktivnosti projekta, analizirati i organizirati rezultate aktivnosti, prezentirati rezultate projekta, samovrednovati rezultate, opisati najpoznatije biocoene u kojima žive kralježnjaci, navesti primjer vrsta riba, vodozemaca, gmazova, ptica i sisavaca koji se često pojavljuju u biocenozama u Hrvatskoj, opisati abiotičke i biotičke čimbenike u kojima žive te objasniti značaj pojedinih vrsta za biosferu i čovjeka, predložiti načine aktivne zaštite životinja, proučiti i kritički prosudjivati postojeće zakone i propise za zaštitu kralježnjaka, usporediti propise RH i drugih zemalja	Elementi ocjenjivanja učenika: usvojenost programskih sadržaja i primjena znanja. Ocjenjivanje učenika iz elementa usvojenost programskih sadržaja provodit će se kontinuirano tijekom cijele godine pismenim i usmenim provjeravanjem znanja. Predviđena je jedna pismena provjera znanja u polugodištu određena vremenikom pismenih provjera uskladih s ostalim predmetima	Metode: razgovor, usmeno izlaganje Oblici rada: frontalni oblik, individualni rad, rad u paru	biologija – sistematika kralježnjaka, grada riba, vodozemaca, gmazova, ptica i sisavaca	udžbenik, slike, sheme, preparati, prezentacije	računalo, LCD-projektor	učionica	1			17.	
34.	Projekt - aktivna zaštita herpetofaune u Hrvatskoj							učionica, priroda		1		17.	
35.	Projekt - aktivna zaštita ornitofaune u Hrvatskoj							školsko dvorište		1		18.	
36.	Značenje i zaštita sisavaca u Hrvatskoj							učionica	1			18.	
37.	Ponavljanje – ekologija kralježnjaka							učionica			1	19.	
38.	Provjera znanja							učionica			1	19.	

Redni broj sata	Naziv nastavne cjeline (kompleksa) i tema/vježbi (prema izvedbenom planu i programu)	Ishodi učenja i kompetencije učenika	Kriteriji i elementi vrednovanja	Nastavne metode i metodički oblici rada	Korelacija - veze s drugim nastavnim predmetima	Nastavna sredstva	Materijalni uvjeti rada (instrumenti, alati, uređaji, materijali)	Mjesto izvođenja nastavnog sata	Broj sati nastave				Broj radnog tjedna – vrijeme realizacije
									O	V	P	T	
44.	Ponavljanje i utvrđivanje gradiva							učionica		1			22.
45.	Terenska nastava - autohtone i alohtone golosjemenjače	razlikovati autohtone i alohtone vrste biljaka, objasniti mogući negativni utjecaj alohtonih vrsta na biocenoze, nabrojiti i opisati najčešće golosjemenjače koje su unesene u kontinentalnu Hrvatsku, nabrojiti biljke koje se koriste i objasniti način djelovanja biljnih pročistača, izreći definiciju permakulture, objasniti moguću primjenu permakulture, osmisliti i skicirati primjer permakulture održive na području škole (grada)	Za ocjenu dobar učenik mora zadovoljiti kriterije za ocjenu dovoljan, a uz to samostalno zaključivati o odnosima među pojmovima te primjeniti stečeno znanje na rješavanje jednostavnijih problema.	Oblici rada: terenska nastava, rad u grupi, rad u paru	biologija – osnovna obilježja mahovina, papratnjača, golosjemenjača, uloga biljaka u hranidbenim lancima i eko-sustavima	udžbenik, slike, sheme, preparati, prezentacije, časopisi	računalo, LCD-projektor	gradski park, školsko dvorište		1	23.		
46.										1	23.		
47.	Značenje i uzgoj kritosjemenjača							učionica	1				24.
48.	Biljni pročistači voda							učionica	1				24.
49.	Permakultura							učionica, školski park	1				25.

Redni broj sata	Naziv nastavne cjeline (kompleksa) i tema/vježbi (prema izvedbenom planu i programu)	Ishodi učenja i kompetencije učenika	Kriteriji i elementi vrednovanja	Nastavne metode i metodički oblici rada	Korelacija - veze s drugim nastavnim predmetima	Nastavna sredstva	Materijalni uvjeti rada (instrumenti, alati, uređaji, materijali)	Mjesto izvođenja nastavnog sata	Broj sati nastave				NAPOMENA npr. ključni pojmovi, prijedlozi
									O	V	P	T	
50.	Ponavljanje – ekologija bilja							učionica		1			25.

IX. VJEŽBE IZ BILJNE EKOLOGIJE

51.	Propusnost stanične membrane biljaka							učionica		1			26.
52.	Svojstva tla	predvidjeti rezultate pokusa, objasniti i analizirati rezultate provedenih pokusa, na praktičnim primjerima opisati utjecaj onečišćenja na pojedine skupine organizama, zaključiti kako se navedene pojave mogu manifestirati u prirodi, analitički razmatrati pojave u prirodi i razvijati sposobnost rješavanja znanstvenih problema	Za ocjenu vrlo dobar učenik mora samostalno rješavati probleme koristeći stečeno znanje, potpuno samostalno izvoditi zaključke, te točno i precizno izricati definicije i opise pojmova.	Metode: metoda praktičnih radova, razgovor, usmeno izlaganje, crtanje Oblici rada: rad u grupi, rad u paru, individualni rad	biologija – grada stанице, prijenos tvari kroz staničnu membranu kemija – kemijska svojstva tla, poznавanje kemijskih tvari koje koristimo u pokusima	radni listići, crteži, sheme	računalo, LCD-projektor, laboratorijski pribor, pribor za mikroskopiranje	učionica		1			26.
53.	Klijanje sjemenki biljaka u različitim uvjetima							učionica, školsko dvorište		1			27.
54.	Utjecaj onečišćenja na klijanje biljaka							učionica		1			27.
55.	Djelovanje sumporne kiseline na cvijet i list							učionica		1			28.

Redni broj sata	Naziv nastavne cjeline (kompleksa) i tema/vježbi (prema izvedbenom planu i programu)	Ishodi učenja i kompetencije učenika	Kriteriji i elementi vrednovanja	Nastavne metode i metodički oblici rada	Korelacija - veze s drugim nastavnim predmetima	Nastavna sredstva	Materijalni uvjeti rada (instrumenti, alati, uređaji, materijali)	Mjesto izvođenja nastavnog sata	Broj sati nastave				Broj radnog tjedna – vrijeme realizacije	NAPOMENA npr. ključni pojmovi, prijedlozi
									O	V	P	T		
56.	Ponavljanje i utvrđivanje gradiva						nizovi zadataka objektivnog tipa	učionica		1			28.	
57.	Pismena provjera znanja									1			29.	

X. TERENSKA NASTAVA IZ EKOLOGIJE

Napomena:

O = obrada novih sadržaja	28
V = vježbe, praktični radovi učenika, projektna nastava	13
P = ponavljanje, utvrđivanje, sistematizacija gradiva, provjera znanja	16
T = terenska nastava	7